

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/25/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6918204501
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kvietok
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6918204501.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra a sudcov Mgr. Janky Benkovičovej a Mgr. Martina Štubniaka, spore žalobcu J. V., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom C. L., t. č. V. I. J. XXX/XX, Y., proti žalovaným 1/ N. Q., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom J. XXXX/X, C. L., 2/ Y. Y., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom S. XX, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 16C/36/2018- 85 z 04. decembra 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rimavská Sobota, ako súd prvej inštancie (ďalej len „okresný súd“, resp. „súd prvej inštancie“, event. „prvoinštančný súd“), rozsudkom zo dňa 04. 12. 2019 žalobu zamietol (prvý výrok). O trovách konania rozhodol tak, že žalovaným, 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% voči žalobcovi (druhý výrok). Zároveň priznal aj svedkyňi XXX% V., bytom Q. XXX nárok na náhradu svedočného v rozsahu 100% voči žalobcovi (tretí výrok).

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz. U. L., a to parcely registra C KN č. XXXX - záhrada o výmere 1983 m², parc. č. XX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 65 m², parc. č. XX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 26 m², parc. č. XX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 777 m², stavba so súp. č. XX postavenej na parcele registra C KN č. XX/X, zapísané Okresným úradom Rimavská Sobota, katastrálny odbor na LV č. XX (ďalej len „predmetné nehnuteľnosti“).

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ust. § 123, § 124, § 130 ods. 1, 2, 3, § 134 ods. 1 až 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), § 137 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a dospel k záveru o nedôvodnosti žaloby. Žalobca žalobu odôvodnil kúpnu zmluvou (ďalej aj „Zmluva“) vyhotovenej v Hnúšti advokátom JUDr. Jánom Čipkom dňa 15. 01. 2001, ktorou odkúpil v celosti predmetné nehnuteľnosti od žalovaných ako predávajúcich, pričom podľa bodu III. Zmluvy bola dohodnutá kúpna cena vo výške 100 000,- Sk zaplatená pred vyhotovením Zmluvy. Predmetné nehnuteľnosti užíval už dňom 01. 05. 1998 a to na základe uzatvorenej zmluvy o budúcej kúpnej zmluve, ale z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu predmetné nehnuteľnosti prestal užívať v roku 2018, kedy zistil, že nebol v jeho prospech realizovaný vklad vlastníckeho práva zo Zmluvy v katastri nehnuteľností. Súd prvej inštancie konštatoval, že v súdnom spore nemal preukázané zaplatenie kúpnej ceny žalobcom, pričom poukázal na ust. podľa § 588 OZ, podľa ktorého má kupujúci povinnosť zaplatiť za predmet kúpy kúpnu cenu. Skúmal, či zo strany žalobcu boli splnené zákonom požadované predpoklady na nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním, teda dobromyseľnosť žalobcu. Uzavrel, že na strane žalobcu sa nemohlo jednať o oprávnenú držbu a to vychádzajúc zo skutočnosti, že v tom čase ešte Správa Katastra Rimavská Sobota rozhodnutím zo dňa 08. 07. 2004 zamietla konanie o návrhu na vklad vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam. Argument žalobcu, že nebol zo

strany advokáta JUDr. Čipku informovaný o osude návrhu na vklad nepovažoval za postačujúci, pretože pri bežnej opatrnosti je prirodzené, že osoba ktorá nadobúda vlastnícke právo k nehnuteľnostiam si proces zavkladovania svojich vlastníckych práv i náležite dosleduje. Pokiaľ sa žalobca domáhal určenia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam titulom vydržania, tento nepreukázal oprávnenosť svojej držby a preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

4. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a podľa zásady úspechu ich priznal plne úspešným žalovaným 1/ a 2/. Zároveň rozhodol aj o svedočnom podľa § 258 CSP, ktoré priznal svedkyňi voči neúspešnému žalobcovi, ktorá si ho včas uplatnila.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote žalobca odvolanie, ktorý žiadal, aby odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu zmenil a žalobe vyhovel, alebo aby odvolaním napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. V odvolaní namietal nesprávne právne posúdenie veci okresným súdom podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Tvrdil, že je výlučným vlastníkom predmetných nehnuteľností, ktoré nadobudol vydržaním podľa § 134 ods. 1 OZ. Nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že nebol dobromyseľný. Uvedol, že uzavrel Zmluvu, zaplatil kúpnu cenu a predmetné nehnuteľnosti nikým nerušene užíval a znášal všetky platobné povinnosti s tým súvisiace. Nehnuteľnosti užíval oprávnene, a preto nadobudol vlastnícke právo vydržaním.

7. Žalovaný 1/ a 2/ vo svojich vyjadreniach k odvolaniu žalobcu zotrvali na svojich predchádzajúcich stanoviskách a súhlasili s rozhodnutím okresného súdu, ktoré považovali za správne.

8. Po predložení veci odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní, žalobca doplnil svoje odvolanie, v ktorom uviedol, že žalovaní 1/a 2/ nechceli podpísať Zmluvu, a preto podal voči nim žalobu o nahradenie prejavu vôle, ktoré konanie bolo vedené na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 9C/101/2000. Predmetné konanie bolo zastavené, nakoľko zobral žalobu späť v celom rozsahu, keďže žalovaná 2/ so žalobou súhlasila a žalovaný 1/ uviedol, že mu bola uhradená kúpna cena, a preto potom bola kúpna zmluva aj podpísaná. Nakoľko Zmluva bola podpísaná a kúpna cena zaplatená, nemal dôvod pochybovať o tom, že je vlastníkom predmetných nehnuteľností. Zároveň priložil ako dôkaz aj fotokópie dokladov o zaplatení kúpnej ceny. Namietal, že súd prvej inštancie neskúmal, či bol naozaj upovedomený o termíne pojednávania, pričom uviedol, že po vypovedaní plnomocenstva mu nebol poskytnutý čas na prípravu na pojednávanie, čím mu mala byť odňatá možnosť konať pred súdom. Z uvedených dôvodov navrhol rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP zrušiť a vrátiť mu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Žalovaní 1/ a 2/ sa k doplneniu odvolania žalobcu nevyjadrili.

10. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 379, § 380 a 381 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec mu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Podľa § 389 ods. 1 písm. c), odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom

12. Odvolací súd po oboznámení sa s prejednávanou vecou dospel k záveru, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil a preto je jeho rozhodnutie vecne nesprávne.

13. Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

14. Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že predmetom sporu bol nárok žalobcu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam titulom vydržania.

15. Podľa § 129 ods. 1 OZ, držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou alebo kto vykonáva právo pre seba.

16. Podľa § 130 ods. 1 OZ, ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

17. Podľa § 132 OZ, vlastníctvo veci možno nadobudnúť kúpnu, darovacou alebo inou zmluvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom.

18. Podľa § 134 ods. 1 OZ, oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

19. Podľa § 134 ods. 4 OZ, pre začiatok a trvanie doby podľa odseku 1 sa použijú primerane ustanovenia o plynutí premlčacej doby.

20. Odvolací súd v prvom rade konštatuje, že žalobca namietal správnosť odvolaním napadnutého rozhodnutia odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. b) a h) CSP, pričom odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, doplnil až vo svojom podaní zo dňa 15. 04. 2020, t. j. po uplynutí 15 dňovej lehoty na podanie odvolanie v zmysle § 365 ods. 3 CSP.

21. Odvolací súd na dôvody uvedené v doplnení odvolania neprihliadol, pretože predmetné podanie bolo doručené súdu po uplynutí zákonnej lehoty na podania odvolania. Preto rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmal z dôvodov vymedzených v odvolaní žalobcu na č. l. 96 spisu, a to z dôvodu namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci a dospel tak k záveru, že daná odvolacia námietka žalobcu je dôvodná.

22. Vydržanie ako už správne konštatoval aj súd prvej inštancie, predstavuje osobitný originálny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva k veci a to len za predpokladu splnenia zákonom stanovených podmienok, pričom sa k tomu nevyžaduje rozhodnutie štátneho orgánu. Zákon na vydržanie vlastníckeho práva stanovuje kumulatívne splnenie týchto podmienok, a to: a/ nadobúdateľ je oprávneným držiteľom veci po celú vydržaciú dobu, b/ nepretržitosť vydržacej doby, ktorou je neprerušovaný stav užívania predmetu vydržania počas zákonom ustanovenej doby, ktorá je pri hnutelných veciach 3 ročná a pri nehnuteľných 10 ročná, c/ spôsobilý predmet vydržania.

23. Oprávnená držba sa nemusí nevyhnutne opierať o existujúci právny dôvod, stačí ak tu bol aspoň tzv. domnelý právny dôvod (titulus putativus), teda ide o to, aby držiteľ bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu taký právny titul svedčí. Pri posudzovaní oprávnenosti držby treba vychádzať zo zásady, že jej predpokladom je presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, ak si určitú vec prisvojuje. Medzi základné okolnosti, ktoré budú svedčiť o oprávnenosti držby, patrí aj okolnosť, ako vec nadobudol a teda, či mu svedčí nejaký oprávnený nadobúdaci titul. Subjektívny pocit držiteľa nemôže byť sám osebe podkladom pre vydržanie, ak nie je tento pocit vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosti držby práva.

24. Prvoinštančný súd pri právnom posúdení danej veci tieto skutočnosti a zásady nesprávne vyhodnotil.

25. Odvolací súd sa preto nestotožňuje so záverom okresného súdu v otázke posúdenia dobromyseľnosti žalobcu. V prejednanom prípade boli nehnuteľnosti predmetom kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi stranami sporu, a teda nešlo o tzv. putatívny - domnelý právny titul, ale o skutočný právny titul. Uzatvorením predmetnej Zmluvy nastali obligačné účinky zo Zmluvy, avšak nenastali vecnoprávne účinky, ktoré sú spojené s rozhodnutím o povolení vkladu údajov zo Zmluvy do príslušnej evidencie katastra nehnuteľností. Nezaplatenie kúpnej ceny za predmet kúpy nie je dôvodom neplatnosti kúpnej zmluvy podľa OZ, avšak jej nezaplatenie môže byť dôvodom na odstúpenie od Zmluvy zo strany predávajúcich.

26. Odvolací súd v tomto smere poukazuje aj na nález ÚS SR sp. zn. II. ÚS 484/2015 zo dňa 14. 11. 2018 podľa ktorého: „Pri ústavne konformnom výklade dobromyseľnosti držby treba skúmať, či držiteľ objektívne mohol byť presvedčený o tom, že držanú vec poctivým spôsobom nadobudol. Nemôže byť teda rozhodujúce, že pritom nesplnil zákonné podmienky. Za poctivý spôsob nadobudnutia veci treba považovať také nadobudnutie, ktoré je v súlade s dobrými mravmi. Spravidla je preto rozhodujúce, že držiteľ za držanú vec zaplatil dohodnutú sumu, prípadne poskytol iné dohodnuté plnenie, alebo preukázateľne išlo o dar ako bezodplatné plnenie.“

27. Z obsahu kúpnej zmluvy vyplýva, že kúpna cena za predmet kúpy bola zaplatená predávajúcim pred podpísaním Zmluvy, ktorú skutočnosť žalovaní 1/, 2/ potvrdili svojimi overenými podpismi. Žalovaní 1/, 2/ žiadnym spôsobom nepreukázali, že Zmluvu nepodpísali (tvrdenie žalovanej 2/), alebo že im nebola zaplatená kúpna cena, pričom v tomto smere dôkazné bremeno zaťažuje práve ich, pretože obsah Zmluvy svedčí o opaku. Otázka zaplatenia kúpnej ceny však nemá vplyv na posúdenie dobromyseľnosti žalobcu.

28. Odvolací súd dodáva, že podmienky vydržania sú zákonom stanovené inak. V predmetnej veci mal návrh na vklad údajov do katastra zabezpečiť advokát, ktorý spisoval kúpnu zmluvu, pričom žalobca v konaní tvrdil, že nemal vedomosť o rozhodnutí katastra o zamietnutí návrhu na vklad. Navyše z obsahu spisu vyplýva, že žalobca začal užívať predmetné nehnuteľnosti od 01. 05. 1998 a to na základe zmluvy o budúcej kúpnej zmluve (č. I. 7, 8 súdneho spisu).

29. V konaní nebolo sporné, že žalobca mal záujem o kúpu predmetných nehnuteľností, ktoré aj užíval a za týmto účelom došlo medzi stranami sporu k uzatvoreniu zmluvy o budúcej kúpnej zmluve, na základe ktorej mala byť následne po zaplatení kúpnej ceny za predmet kúpy podpísaná kúpna zmluva. Rovnako v konaní nebolo spochybnené, že žalobca užíval predmetné nehnuteľnosti až do roku 2018, kedy tieto prestal užívať, pričom na druhú stranu nie je zrejmé, že ak sa žalovaní 1/ a 2/ cítia byť vlastníkami predmetných nehnuteľností, tak z akého dôvodu sa nedomáhali prípadne ochrany vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, teda aj ich užívania.

30. Odvolací súd konštatuje, že rozsudok súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, a preto je odvolanie žalobcu dôvodné.

31. Preto odvolaciu súdu nezostala iná možnosť ako rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť a vec mu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP), ani na jeho zmenu (§ 388 CSP).

32. Povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude vec správne právne posúdiť z hľadiska splnenia podmienok žalobcom pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním. Opätovne posúdi otázku dobromyseľnosti žalobcu spojenú s držbou predmetných nehnuteľností ako aj s ďalšími zákonnými podmienkami pre vydržanie. Prihliadne teda na dobu užívania nehnuteľností žalobcom, na nadobúdaci titul - Zmluvu, ktorej podpis zo strany žalovaných doposiaľ nebol relevantne spochybnený, a na základe ktorého žalobca nehnuteľnosti užíval, resp. na základe zmluvy o budúcej kúpnej zmluve. Vo veci vykoná dokazovania na návrh strán sporu v súlade so zásadou kontradiktórnosti konania. Prvoinštančný súd sa pri rozhodovaní vysporiada so všetkými relevantnými argumentmi strán sporu a náležite posúdi dôvodnosť nároku žalobcu. Svoje rozhodnutie riadne odôvodní a to aj ohľadne výroku o trovách konania tak, aby spĺňalo náležitosti riadneho rozhodnutia podľa § 220 ods. 2 CSP.

33. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP).

34. V novom rozhodnutí rozhodne prvoinštančný súd i o náhrade trov celého, teda aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

35. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).